

PRZEDSIĘWZIĘCIA REALIZOWANE W GMINIE ZBÓJNA W OSTATNIEJ KADENCJI

Władze samorządowe świadome są wpływu, jakie ich działania wywierają na warunki życia mieszkańców gminy. Zdają sobie sprawę z zachodzących przemian i wspólnie z mieszkańcami dążą do zwiększenia możliwości trwałego i zrównoważonego rozwoju. Aby uzyskać maksymalne, możliwe do osiągnięcia efekty, nieustannie pozyskujemy pieniądze z różnych źródeł finansowania na rozwój gminy i kreowanie jej przyszłości. Staramy się jak najlepiej wykorzystywać gminne zasoby finansowe i organizacyjne, w celu bardziej efektywnego i skutecznego zaspokojenia potrzeb zbiorowych mieszkańców.

Mijająca kadencja była dobrze wykorzystanym czasem dla Gminy Zbójna. Na bieżąco realizowaliśmy wszystkie zadania należące do kompetencji gminy. Wykonaliśmy także szereg zadań inwestycyjnych na ogólną kwotę 12 mln. 487 tys. zł. Zadania te były realizowane ze środków budżetowych naszej gminy w 35%. Pozostałe 65% stanowiło dofinansowanie z budżetu państwa oraz z programów Unii Europejskiej. Szczegółowe informacje o zrealizowanych projektach stanowi załączona tabela. Na etapie rozpatrywania wniosków o dofinansowanie znajduje się jeszcze 6 projektów, których całkowita wartość wynosi 5 mln. 398 tys. zł, a dofinansowanie 51% ze źródeł zewnętrznych.

Najważniejszą inwestycją była rozbudowa sieci wodociągowej wraz z budową naturalnych oczyszczalni ścieków przy obiektach komunalnych gminy, prowadzona w 2010 i 2012 roku. Łącznie inwestycja ta kosztowała ok. 5,5 mln. złotych. Na realizację tego zadania gmina pozyskała środki z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w wysokości ok. 60%. W mijającej kadencji wykonano termomodernizację w budynkach szkolnych. Prace termomodernizacyjne polegały na remoncie centralnego ogrzewania, wymianie okien i drzwi, ociepleniu budynków,

wykonaniu elewacji. Dzięki temu zdecydowanej poprawie uległy warunki nauki naszego najmłodszego pokolenia. Z nieobowiązkowych zadań oświatowych w całości finansowanych przez gminę realizujemy:

- 1/ zajęcia przedszkolne w oddziałach 3-4-latków,
- 2/ dożywianie dzieci we wszystkich szkołach, w tym około 400 dzieci nieodpłatnie,
- 3/ różne formy pomocy finansowej rodzinom uczniów, w tym stypendia szkolne, których Gmina Zbójna wypłaca niespełna 500 tysięcy zł rocznie,
- 4/ różne zajęcia nieobowiązkowe, w tym świetlice szkolne.

W 2014r. Gmina Zbójna realizowała Projekt „Wdrażanie elektronicznych usług – administracja samorządowa”, w ramach którego otrzymaliśmy nowoczesny sprzęt komputerowy z oprogramowaniem na 10 stanowisk za kwotę ok. 176 tys. zł. dla gminnych jednostek organizacyjnych i Urzędu Gminy.

Równie aktywnie włączył się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w pozyskiwanie środków finansowych. Między innymi w latach 2012-2014, dzięki zaangażowaniu ośrodka został zrealizowany projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego aż w 89% pt. „Wygrajmy z bezradnością”. W projekcie brały udział osoby niepracujące, w wieku aktywności zawodowej, które skorzystały z zajęć grupowych z psychologiem i doradcą zawodowym, jak również z indywidualnych konsultacji i doradztwa. Uczestniczyły również w szkoleniu z zagadnień prawa pracy i prawa rodzinnego oraz z zagadnień informatycznych dotyczących obsługi komputera i kasy fiskalnej, a także w kursie prawa jazdy kat. B. Łączna wartość projektów realizowanych w tych 3 latach wyniosła 298 tys. zł. Oprócz tego GOPS pozyskuje środki na dożywianie uczniów w szkołach, które w latach 2010-2014 łącznie wyniosły 450 tys. zł. Dożywianiem objęto

w numerze m.in.:	
○ Podsumowanie kadencji 2010-2014	str. 1, 6
○ Aktywne społeczeństwo	- str. 3, 9
○ Zbójna w starej fotografii	- str. 4
○ Zadania realizowane w Gminie Zbójna w latach 2010 - 2014	- str. 6, 7
○ Ślubujemy!	- str. 8
○ Porady wet.	- str. 11

wszystkie dzieci. Zadanie to jest finansowane ze środków własnych gminy zaledwie w 20%.

Wieloletnie starania władz samorządowych doprowadziły do realizacji najważniejszych inwestycji – budowy drogi wojewódzkiej i budowy sieci Internetu szerokopasmowego z Łomży do Zbojnej, Kuzi i Dobrego Lasu, które zostały sfinansowane ze środków Urzędu Marszałkowskiego w Białymstoku. Dobra współpraca z instytucjami wojewódzkimi korzystnie zmienia spojrzenie na naszą gminę, która dąży nieustannie do poprawy warunków życia swoich mieszkańców i dbałości o środowisko naturalne.

Z każdym rokiem Gmina Zbójna jest coraz lepiej postrzegana na zewnątrz. Nasze zespoły folklorystyczne zdobywają pierwsze miejsca nawet na szczeblu krajowym. Dobrymi reprezentantami naszej gminy są uczniowie naszych szkół, którzy w sporcie, jak i w innych konkursach na szczeblu powiatowym i wojewódzkim wypadają bardzo dobrze. Gminny Ośrodek Kultury za swoją działalność rok rocznie nagradzany jest za szczególne osiągnięcia związane z kultywowaniem tradycji kurpiowskich.

(Ciąg dalszy na stronie 6)

AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO

Chcielibyśmy podzielić się z Państwem naszym doświadczeniem z realizacji projektu i jednocześnie przekonać, że warto być aktywnym, przedsiębiorczym i nie pozostawać beczynnie kiedy widzimy, że coś należałoby zmienić w naszym otoczeniu.

Budynek wielorodzinny przy ul. Łomżyńskiej 37 w Zbójnej – były „Dom Nauczyciela”, do niedawna zamieszkiwany był przez nauczycieli. W okresie od listopada 2013 roku do lipca 2014 roku mieszkania w tym budynku zostały sprzedane, z czego 6 z 12 mieszkań zostały wykupione przez rodziny niezwiązane ze środowiskiem nauczycielskim. Nowi mieszkańcy chcą stanowić część powstałej wspólnoty i aktywnie uczestniczyć w jej życiu. Dążą do wzajemnego poznania się i nawiązania dobrych relacji międzysąsiedzkich. Obok potrzeby budowania relacji międzyludzkich, pojawiła się też chęć poprawy zewnętrznego wizerunku wspólnoty, jakim jest budynek i jego otoczenie. Aktualnie trwają kompleksowe prace remontowe związane z budynkiem, jednak otoczenie pozostawia jeszcze wiele do życzenia. – jest zaniedbane, zakrzaczone, zachwaszczone, nieuporządkowane, bez ładnie zaaranżowanej zieleni. Aby zaktywizować mieszkańców do działań na rzecz dobra wspólnego podjęliśmy temat zagospodarowania terenu wokół. Nowi mieszkańcy chcąc okazać troskę i chęć pracy na rzecz dobra wspólnego, zaproponowali wspólną pracę przy porządkowaniu otoczenia budynku oraz stworzenia miejsca spotkań. Dzięki

temu chcą także swobodnie poczuć się w swoim „nowym domu”.

Dowiedzieliśmy się od członków LGD Fundacji „Kraina Mlekiem Płynąca”, że jest szansa pozyskania funduszy zewnętrznych w ramach środków Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich w konkursie „Podlaski pozarządowy fundusz mikrodotacji” ogłoszonym przez Fundację Forum Inicjatyw Rozwojowych. W ramach konkursu można pozyskać środki na działania ze sfery pożytku publicznego polegające na **działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych**, o którym mowa w pkt 13 art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Pojawił się więc pomysł napisania projektu. Aby zrealizować to zamierzenie niezbędne było utworzenie tzw. grupy nieformalnej w składzie min. trzech osób fizycznych. Naszą grupę postanowiliśmy utworzyć z dwóch nowych i jednego dotychczasowego mieszkańca, nazwaliśmy ją „ZBÓJEŃSKIE TRIO”. Do realizacji projektu zaprosiliśmy wszystkich mieszkańców budynku, natomiast do partnerstwa w projekcie postanowiliśmy zaprosić instytucje lokalne m.in. Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury w Zbójnej, Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej w Zbójnej „Kurpiki ze Zbójnej”, LGD Fundacja „Kraina Mlekiem Płynąca”, Gimnazjum w Zbójnej, oraz lokalnych

przedsiębiorców. O patronat nad realizacją projektu poprosiliśmy Stowarzyszenie „Kurpiki ze Zbójnej”.

Aby osiągnąć zamierzony cel, w naszym projekcie zaplanowaliśmy cztery działania;

Działanie 1. Budowa miejsca spotkań integracyjnych.

Początkowo planowaliśmy budowę altany, jednak w trakcie tworzenia projektu okazało się, iż Gmina Zbójna zaoferowała udostępnienie zadaszzonego miejsca znajdującego się na działce bezpośrednio przyległej do działki, na której stoi budynek wielorodzinny. Potrzebne były zatem materiały do wykonania stołu i ław. Podczas

spotkania, na którym omawiany był projekt, mieszkańcy budynku zaoferowali, że stół i ławy wykonają sami. W ramach projektu zakupione zostały niezbędne do tego materiały.

(Ciąg dalszy ze strony 2)

Działanie 2. Szkolenie z zakresu projektowania zieleni „Jak stworzyć piękny ogród?”.

Szkolenie to odbyło się 13 i 14 października na Sali udostępnionej przez Gminny Ośrodek Kultury w Zbójnej. Szkolenie zorganizowali w ramach wolontariatu pracownicy GOK w Zbójnej. W ramach projektu zakupiona została usługa szkoleniowa dla mieszkańców budynku i przedstawicieli partnerów projektu. Wynikiem szkolenia jest projekt zagospodarowania terenu wokół budynku.

Działanie 3. Uporządkowanie i zagospodarowanie terenu wokół budynku.

W ramach projektu zostało zakupione 50szt.nasadzeń, grys otoczek, mata ogrodnicza. Dwóch nowych mieszkańców dostarczyło czarnoziem i żwir. Natomiast same prace związane z porządkowaniem terenu i posadzeniem roślin zostały wykonane przez mieszkańców i wolontariuszy.

Działanie 4. Spotkanie integracyjne

Na spotkanie integracyjne zaproszeni zostali mieszkańcy budynku wielorodzinnego, przedstawiciele

Patrona i Partnerów projektu. W ramach projektu zostały zakupione napoje i kiełbaski na grilla, pozostałe przekąski przygotowali mieszkańcy budynku. Podczas spotkania uczestnicy rozegrali mecz towarzyski w piłkę siatkową. Spotkanie w miłej atmosferze trwało do późnych godzin popołudniowych.

Na realizację tych działań nasza grupa otrzymała 4960,00zł.

Budynek ten jest największym budynkiem wielorodzinnym na terenie gminy Zbójna. Jest domem dla osób w różnym wieku, o różnej sytuacji rodzinnej, pochodzących z różnych środowisk. Wspólne zamieszkiwanie wymaga w związku z tym współpracy międzypokoleniowej a także, aby obcy sobie ludzie traktowali się jak przyjaciele, umieli wspierać się w różnych sytuacjach, wychodzić z bezinteresowną pomocą, mieli wspólne tematy do rozmów i motywację oraz chęci do wspólnych działań. Nieporozumienia i niechęć wobec innych w tak bliskim sąsiedztwie mogłoby sprawić, że zamieszkiwanie w takim domu byłoby udręką.

Dzięki realizacji projektu, mieszkańcy budynku lepiej się poznali i nawiązali dobre relacje międzysąsiedzkie. Trzeba powiedzieć, że chętnie pracowali na rzecz dobra wspólnego, a dzięki wspólnej pracy wszyscy czują się teraz odpowiedzialni za wygląd otoczenia budynku. Mamy nadzieję, że ten projekt był zachętą i mieszkańcy

w przyszłości chętnie będą inicjować wspólne prace. Wspólnie opracowany projekt zagospodarowania terenu wokół budynku będzie podstawą do systematycznej pracy w celu utworzenia pięknie zaaranżowanej zieleni i miejsc do wypoczynku. Ponadto, a nawet przede wszystkim, zapoczątkowany został proces uzdrawiania relacji międzysąsiedzkich. Nowi mieszkańcy poprzez działania na rzecz wspólnoty poczuli się pewniej w swoim „nowym domu”. Wszyscy natomiast mają poczucie wspólnej własności i odpowiedzialności za dobro wspólne. Stworzone miejsce integracji ułatwi inicjowanie spotkań, rozmów, dyskusji. Współpraca międzypokoleniowa może przyczynić się także do rozwiązywania różnorodnych problemów w przyszłości i pomocy w codziennych czynnościach.

Jesteśmy szczęśliwi, że nasz projekt spotkał się z pozytywną oceną i akceptacją, za co dziękujemy bardzo: pracownikom Fundacji Forum Inicjatyw Rozwojowych w Białymstoku oraz pracownikom Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Łomży. Natomiast za pomoc i wsparcie w realizacji projektu dziękujemy bardzo naszemu patronowi Stowarzyszeniu Przyjaciół Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Zbójnej „Kurpiki ze Zbójnej”, naszym partnerom: LGD Fundacji „Kraina Mlekiem Płynąca”, pracownikom Urzędu Gminy Zbójna, a zwłaszcza Panu Wójtowi Zenonowi Białobrzieskiemu, pracownikom GOK w Zbójnej, nauczycielowi Gimnazjum w Zbójnej Panu Marcinowi Samelce, a przede wszystkim jego uczniom – wolontariuszom: Hubertowi Cekale, Maciejowi Kamińskiemu, Arturowi Mielnickiemu, Tomaszowi Nadolnemu, Dawidowi Parzych, Mateuszowi Pastorczyk, Kamilowi Pawelczyk, Tomaszowi Piaskiewicz, Adamowi Rakowskiemu, Przemysławowi Serafin, Piotrowi Stankiewicz, Krystianowi Wosiewicz, lokalnemu przedsiębiorcy Panu Piotrowi Parzych.

Czy to nie cudownie, że tyle osób zechciało nam bezinteresownie pomóc?

Izabela Mielnicka

ZBÓJNA I OKOLICE W STAREJ FOTOGRAFII

Gmina Zbójna kultywuje i podtrzymuje do dzisiaj żywą i autentyczną tradycję kurpiowską. Wszystkie podejmowane działania mają na celu ochronę dziedzictwa kulturowego wschodniej Kurpiowszczyzny. Wyrazem dbałości o kulturę i historię lokalnej społeczności są obecnie realizowane dwa projekty pn. „Reprint książki Władysława Rydla pt. „Historia małego człowieka”, oraz „Zbójna i okolice w starej fotografii”. Projekty realizowane są w ramach działania 413, Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju dla małych projektów.

Głównym celem zadania „Zbójna i okolice w starej fotografii” jest ukazanie piękna Ziemi Kurpiowskiej oraz tradycyjnej kultury ludowej w starej fotografii. Chcemy ocalić ten świat od zapomnienia i ukazać go młodym pokoleniom. Projekt ma skłonić do refleksji nad przemijaniem i przyczynić się do większego zainteresowania lokalną społecznością, historią i kulturą tych ziem.

Projekt obejmuje zasoby autorskie (negatywy zdjęć, szkice i rysunki odręczne) zgromadzone przez etnologa, profesora Mariana Pokropka, które zostaną poddane digitalizacji. Ponadto przygotowana zostanie wystawa tematyczna podsumowująca projekt oraz

wystawy w 7 gminach LGD jak również wydanie publikacji będącej zapisem obrazem zanikającego świata tradycyjnej kultury ludowej uchwyconym w ostatnich chwilach jego istnienia.

Zadanie rozpocznie się od digitalizacji około 300 negatywów zdjęć, szkiców sytuacyjnych i rysunków odręcznych, wykonanych przez profesora Mariana Pokropka podczas badań etnograficznych w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XX wieku. Tematyka badawcza podejmowana przez M. Pokropka obejmowała przede wszystkim zagadnienia z zakresu tradycyjnej kultury materialnej wsi, a w nieco mniejszym stopniu - kultury społecznej i duchowej. Materiał, który zgromadzony jest i przechowywany obecnie w Muzeum Sztuki Ludowej w Otrębusach - prywatnej instytucji profesora, obejmuje obszar obecnej gminy Zbójna i niektórych miejscowości z gmin Kolno, Nowogród i Turośl. Autor wykonywał zdjęcia posługując się amatorskim sprzętem, używając materiałów fotograficznych nie zawsze najwyższej jakości, i może dlatego nie wszystkie zdjęcia posiadają walory artystyczne. Z pewnością jednak mają ogromną wartość dokumentacyjną. Marian Pokropek unikał bowiem sytu-

acji wyreżyserowanych, fotografując ludzi i przedmioty w ich naturalnym środowisku. Zdjęcia zostaną udostępnione na stronie internetowej gminy Zbójna oraz wykorzystane w publikacji „Zbójna i okolice w starej fotografii”. Układ tematyczny i treść albumu będzie obejmować stare budownictwo kurpiowskie, strój i zwyczaje. Każdy rozdział będzie rozpoczynał tekst będący komentarzem autorskim profesora Pokropka. Zwieńczeniem albumu będzie ukazanie współcześnie sfotografowanych miejsc przez M. Pokropka.

Album zostanie opatrzone wstępem obejmującym dzieje Zbojnej i okolic oraz historię badań etnograficznych wschodniej Kurpiowszczyzny. Prezentacja albumu zostanie zorganizowana w Gminnym Ośrodku Kultury w Zbojnej w dniu 12.12.2014r. Przygotowana zostanie wystawa fotograficzna prac M. Pokropka ukazująca Gminę Zbójna dawniej oraz konferencja naukowa poświęcona kulturze Kurpi Zielonych. Na konferencji w roli referentów wystąpią ludzie zawodowo zajmujący się kulturą kurpiowską: twórcy i naukowcy. Serdecznie zapraszamy wszystkich mieszkańców do odwiedzenia wystawy jak również uczestnictwa w planowanym podsumowaniu projektu.

Marta Poreda

KRAINA
Mlekiem Płynąca

REPRINT KSIĄŻKI WŁADYSŁAWA RYDLA

Projekt pn. „Reprint książki Władysława Rydla pt. „Historia małego człowieka” będzie realizowany poprzez opracowanie redakcyjne, opracowanie graficzne, przygotowanie do druku, skład, druk i oprawa książki pt. „Historia małego człowieka”. Projekt realizowany będzie w partnerstwie ze Związkiem Kurpiów oraz Towarzystwem Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej oddział w Zbojnej.

Związek Kurpiów jako partner zadania podejmie próby odnalezienia i nawiązania kontaktów z rodziną p. Rydla. Natomiast Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej przygotowuje część artystyczną na spotkanie

podsumowujące projekt. Książka zostanie wydana w nakładzie 1500 egz. Prezentacja książki zostanie zorganizowana w dniu 19.12.2014r. w Zbojnej. Publikacja zostanie przekazana nieodpłatnie do wszystkich instytucji kulturalnych i edukacyjnych 7 gmin wchodzących w skład LGD „Kraina mlekiem płynąca” oraz instytucji zajmujących się kulturą Kurpiowszczyzny. Szacujemy, że dostęp do publikacji będzie miał około 5000 czytelników zamieszkujących obszar LGD oraz 500 zamieszkujących inne obszary kraju. Wspaniały artykuł dotyczący tej niezwykle publikacji cytowany poniżej opracowała Pani Renata Kurpiowska.

W „Tygodniku Ostrołęckim” już w 2000 roku ukazał się artykuł pt. „Nieznany kurpiowski dziejopis”. Jego autorem jest znany i ceniony badacz Kurpiowszczyzny – dr Stanisław Pajka. Artykuł dotyczył Władysława Rydla i jego książki – „Historia małego człowieka”. Doktor Pajka apelował, aby pokusić się o wydanie jej w postaci reprintu i upowszechnić w naszym regionie. Podkreślał fakt, iż „jest to w pewnym sensie jedyna praca, która nie ma swojego odpowiednika w całej literaturze regionalnej Kurpiowszczyzny, z której wiele można dowiedzieć się o dziejach i kulturze Kurpiów”.

Marta Poreda

WŁADYSŁAW RYDEL – KURP Z DZIADA PRADZIADA ...

Władysław Rydel urodził się na terenie gminy Zbójna we wsi Laski. Ukończył szkołę podstawową w Zbójnej i seminarium nauczycielskie w Łomży. Dzięki pracowitości i uporowi, pomimo wielu przeszkód wynikających z chłopskiego rodowodu, udało mu się ukończyć wyższe studia w Warszawie. Pracował jako nauczyciel szkoły podstawowej, najpierw na kresach wschodnich, a potem w różnych miejscowościach w okolicach Warszawy. Prowadził też prace badawcze, np. na temat emigracji do USA.

Podczas II wojny światowej znalazł się na Syberii, później przewędrował wiele krajów, by w końcu osiąść z rodziną w Australii. I właśnie tam napisał wspaniałą opowieść, opartą na wspomnieniach, pt. „Historia małego człowieka”. Książka została wydana w 1966 roku w Melbourne i nigdy nie ukazała się w Polsce. W niezwykle barwny sposób autor opisał w niej wiele interesujących faktów dotyczących rodzinnej wsi Laski, najbliższej okolicy, różnych zakątków Polski oraz losy swego życia i najbliższej rodziny.

„Historia małego człowieka” składa się z siedmiu rozdziałów w języku polskim i „poślowia – przesłania” w języku angielskim. Tytuły kolejnych rozdziałów to: „W tej zielonej guszy”, „Ojciec opowiada”, „Strony rodzinne”, „Skrzypce Stradiwariusa”, „Z laseczką w rękę”, „Po kamienistej drodze”, „Pożoga wojenna”. I choć każdy zawiera w ogólnym zarysie kolejny etap z życia autora, to przeszłość i teraźniejszość przeplatają się w nich na każdym kroku w sposób nadzwyczaj naturalny. Książka ta nieznana prawie zupełnie w naszym regionie, znacznie poszerza wiedzę o Puszczy Zielonej, a zwłaszcza o jej części obejmującej teren Gminy Zbójna. Władysław Rydel – Kurp z dziada pradiada, ciągle wraca do swoich „korzeni”, „kraju lat dziecińczych”, do swej Małej Ojczyzny. Już na pierwszej stronie powieści pisze: „Nie istnieje w Polsce inna dzielnica, która by na przestrzeni kilkunastu wieków zgromadziła i przechowała w sobie tyle rodzimej kultury, swoistego piękna, barw, poezji oraz smutną i rzewliwą melodią rozbrzmiewających pieśni, co Puszcza Zielona”. Słowa te, nawet na początku

trzeciego tysiąclecia nie straciły ze swojej aktualności.

Ze wspomnień W. Rydla dowiadujemy się, że jego dziadek za działalność konspiracyjną został aresztowany w 1866 roku przez carską żandarmerię i po krótkim pobycie w Cytadeli w Warszawie wywieziony na Syberię. Do domu powrócił po 37 latach. W chwili wywózki miał 36 lat, kiedy powrócił do rodziny – 73 lata. Gdy zmarł nagle w wieku 80 lat, na jego pogrzeb do kościoła w Zbójnej przybyli licznie mieszkańcy okolicznych wsi. W swojej książce autor komentuje to tak: „Składano bowiem do grobu staruszka, w którego osobistej tragedii rodzinnej odzwierciedla się poniekąd tragedia naszego narodu”.

W książce zostały również opisane stosunki między Kurpiami i Mazurami. Można też znaleźć wiele danych dotyczących wyjazdów Kurpiów do USA. „Przed I wojną światową w naszej wiosce – Laskach wyjazdu za ocean osiągnęły punkt kulminacyjny. Nie było domu, z którego nie wyemigrowałaby przynajmniej jedna osoba”. Ciekawostką jest fakt, że przed I wojną światową w Laskach nie znano jeszcze kuchni. Gotowano w piecach, które służyły również do wypieku chleba i ogrzewania mieszkań.

W rozdziale „Strony rodzinne” autor opisuje zwyczaje, obrzędy, życie religijne i społeczne ludzi, zdarzenia losowe itp. Podaje również, że przed I wojną istniała nieopodal Lask pustelnia. Tak pisze na ten temat: „Przed wielu laty zgłosił się w nasze strony zakonnik, by resztę swego życia spędzić w samotności, na rozmyśleniach i modlitwie. Miejscowa ludność ustosunkowała się niezwykle życzliwie do nowego przybysza, zwanego odtąd pustelnikiem. Ludzie pomogli rozkopać w lesie górę i częściowo w ziemi pobudowano mu maleńki domek, w którym zamieszkał aż do śmierci”. To właśnie śladów jego pobytu szukała wiele lat później Jadwiga Kalinowska, której historię opisałam w barwnej legendzie „Pustelnia z Lask”, opublikowanej w pozycji „Legendy i podania Kurpiów”.

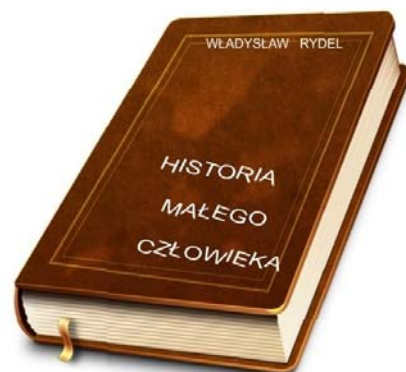
Należy podkreślić, iż wartość książki nie sprowadza się jedynie do wzbogacania wiedzy. Zawiera ona bowiem

wiele trafnych sądów i opinii na różne tematy, a przedstawione przez W. Rydla fakty skłaniają czytelnika do głębokich refleksji. Chociaż niektóre ze stwierdzeń są kontrowersyjne, to i tak lektura opowieści budzi w czytelniku wiarę w człowieka, w jego dobroć i miłość. Autora cechowała bowiem niezwykła zgodność głoszonych przez niego poglądów i idei z czynami. W. Rydel to człowiek, który całe swoje życie przeżył uczciwie, bezkompromisowo, zgodnie z własnym sumieniem.

Geneza książki decydująco wpłynęła na jej kształt. Ma ona postać wspomnień. Na uwagę zasługuje charakterystyczny, swoisty język i styl krótkiej, zwężonej relacji, jednocześnie jednak bogatej i zupełnie nie nużącej. Obrazy w „Historii małego człowieka” przesuwają się jak w przysłowiowym kalejdoskopie, szybko, barwnie, zadziwiając swoim bogactwem, różnorodnością i zmiennością.

Wszystkie wymienione wyżej uwagi dowodzą, że „Historia małego człowieka” to książka wartościowa, interesująca i piękna. Powinno być zrobione wszystko, aby jak najszybciej została wydana w „kraju korzeni” W. Rydla, który jak ptak opuścił swoje gniazdo, ale sercem i myślą pozostał w nim na zawsze. Zawsze też chyba wierzył, że „wróci do Małej Ojczyzny”, bo w ostatnich słowach swojej opowieści napisał: „Ja jeszcze nie ciałem – powrócę”. Zróbmy więc wszystko, by umożliwić mu ten „powrót”, bo o tej książce nie da się powiedzieć wszystkiego, tę książkę trzeba po prostu przeczytać.

Renata Kurpiewska
polonistka
ze Szkoły Podstawowej w Zbójnej

(Ciąg dalszy ze strony 1)

Równie ważnym zadaniem realizowanym przez gminę była szybka i dokładna informacja o możliwościach wsparcia finansowego gospodarstw rolnych przekazywana naszym mieszkańcom. Chociaż nie jest to nasz obowiązek uznaliśmy za konieczne

prowadzenie tego działania. Efektem jest fakt, że nasi rolnicy uzyskali wysokie wsparcie ze środków Unii Europejskiej.

Patrząc na minione 4 lata i nasze osiągnięcia chcę podziękować Radzie Gminy Zbójna, Sołtysom i wszystkim mieszkańcom za zaangażowanie i chęć działania na rzecz rozwoju naszej gminy.

Życzę dalszego rozwoju Gminy Zbójna.

Wójt Gminy Zbójna
Zenon Białobrzewski

ZADANIA REALIZOWANE W GMINIE ZBÓJNA **W KADENCJI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W LATACH 2010 - 2014**

2010 rok			
1.	Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z budową naturalnych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Zbójna.	Całkowita wartość projektu: 1.699.516 zł	Dofinansowanie z PROW 997.400 zł (59%)
2.	Termomodernizacja obiektów oświatowych w gminie Zbójna.	1.468.674 zł	z RPOWP 699.080 zł (48%)
3.	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy Zbójna obejmującej odcinek o dł. 12,6km Zbójna-Osowiec-Laski.	656.645 zł	z PROW 407.742 zł (62%)
4.	Wykonanie dokumentacji projektowej na przystań wodną wraz z kempingiem w Dobrym Lesie.	63.440 zł	z Programu Współpracy Transgranicznej Litwa-Polska 37.238 zł (59%)
2011 rok			
1.	Centrum parkowe w Zbójnej.	579.366 zł	Z LEADER. PROW 353.409 zł (61%)
2.	Podniesienie walorów turystycznych wsi Dobry Las.	416.021 zł	W całości środki własne
3.	Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego usytuowanego przy boisku ORLIK 2012.	35.190 zł	z PROW 17.463 zł (50%)
	Razem w 2011 roku	1.030.577 zł	370.872 zł (36%)
2012 rok			
1.	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy Zbójna wraz z budową naturalnej oczyszczalni ścieków przy Domu Nauczyciela.	3.161.570 zł	Z PROW 1.923.239 zł (61%)
3.	Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III w Gminie Zbójna.	90.000 zł	W całości z POKL
4.	Wirtu@lnie w Szkole Podstawowej w Kuziach.	48.787 zł	W całości z POKL
5.	Wykonanie szkolnego placu zabaw w 3 Szkołach Podstawowych na terenie gminy Zbójna.	369.400 zł	W całości z programu rządowego Radosna Szkoła

2013 rok			
1.	Podkreślenie tożsamości kurpiowskiej gminy Zbójna. (za pośrednictwem Fundacji „Kraina Mlekiem Płynąca”)	Całkowita wartość projektu: 56.170 zł	Dofinansowanie z PROW 25.000 zł (45%)
2.	Kurpie jak malowane. (za pośrednictwem Fundacji „Kraina Mlekiem Płynąca”)	Całkowita wartość projektu: 15.546 zł	Dofinansowanie z PROW 11.689 zł (75%)
3.	Rozbudowa placu zabaw w Szkole Podstawowej w Kuziach wraz z zagospodarowaniem terenu.	29.008 zł	j.w. 20.584 zł (71%)
4.	Stworzenie miejsca spotkań integracyjnych wsi Laski.	15.864 zł	j.w.10.228 zł (64%)
5.	Stworzenie miejsca spotkań integracyjnych wsi Wyk.	15.864 zł	j.w. 10.228 zł (64%)
2014 rok			
1.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych w Gminie Zbójna.	490.079 zł	W całości z EFS
2.	Przebudowa drogi gminnej Nr 104467B Kuzie- Charubin. Długość drogi 1 040,39 m. (z MAiC na usuwanie klęsk żywiołowych)	564.315 zł	451.451 zł (80%)
3.	Wykorzystanie energii odnawialnej poprzez zastosowanie instalacji solarnych celem poprawy środowiska naturalnego gminy Zbójna.	2.711.837 zł (podpisana umowa o dofinansowanie)	Z RPOWP 2.169.469 zł (80%)
	Ogółem w kadencji 2010-2014	12.487.292 zł	8.132.486 zł (65 %)
Na etapie rozpatrywania wniosku o dofinansowanie:			
1.	Zbójna i okolice w starej fotografii. (za pośrednictwem Fundacji „Kraina Mlekiem Płynąca”)	40.969 zł	z PROW 26.644 zł (65%)
2.	Reprint książki Władysława Rydla pt. „Historia małego człowieka” („Kraina M. Płynąca”)	32.415 zł	j.w. 26.644 zł (82%)
3.	Aktywizacja społeczności lokalnej poprzez stworzenie siłowni plenerowej z elementami małej architektury w miejscowości Zbójna. („Kraina M.P”)	84.447 zł	j.w. 43.530 zł (52%)
4.	Aktywizacja społeczności lokalnej poprzez stworzenie siłowni plenerowej z elementami małej architektury w miejscowości Dobry Las. („Kraina jw.)	124.567 zł	j.w. 74.828 zł (60%)
5.	Iluminacja obiektów zabytkowych na terenie Gminy Zbójna. („Kraina Mlekiem Płynąca”)	121.155 zł	j.w. 74.800 zł (62%)
6.	Przebudowa i rozbudowa układu drogowego dróg gminnych na terenie miejscowości Zbójna –etap II oraz drogi Piasutno Żelazne – Gietki.	4.994.878 zł	Z NPPDL 2.497.439 zł (50%)
	Razem w 2014 roku na etapie rozpatrywania wniosków	5.398.431 zł	2.743.885 zł (51%)

ŚLUBUJEMY!

Zgodnie z tradycją Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Zbójnej 3 października 2014r. o godz. 11.00 odbyła się uroczystość ślubowania 34 uczniów klasy IA i IB prowadzonych przez wychowawczynie – Edytę Krzynówek i Dorotę Ułomek.

To niezwykle ważny dzień dla pierwszoklasistów, ich wychowawców i rodziców. Licznie zgromadzonych gości, rodziców, nauczycieli i uczniów powitał dyrektor p. Jacek Krzynówek. Ciepłe słowa do swoich młodszych kolegów i koleżanek skierowali też starsi uczniowie. Podekscytowani wychowankowie klas pierwszych swoim zachowaniem i zaprezentowanym programem artystycznym udowodnili, że są gotowi do

przyjęcia w poczet uczniów szkoły. Z wielkim zaangażowaniem recytowali wiersze i śpiewali piosenki. Rodzice i koledzy z klas starszych nagradzali ich popisy gorącymi brawami.

Najważniejszym momentem, na który wszyscy czekali, była jednak wyjątkowa chwila, w której pierwszoklasiści wygłosili tekst uroczystego ślubowania. Następnie dyrektor wielkim ołówkiem pasował każdego na ucznia szkoły i na dowód włączenia pierwszoklasistów do szkolnej społeczności wręczał im dyplomy gratulacyjne, tarcze i legitymacje szkolne. Rodzice wręczyli swoim dzieciom portrety oraz kuferki ze słodkościami. Do zgromadzonych uczniów i ich rodziców przemówił Wójt Gminy

p. Zenon Białobrzewski oraz proboszcz ks. kanonik Henryk Osowiecki - gratulowali przekroczenia kolejnego życiowego progu i życzyli powodzenia w nauce. Uczniowie nie zapomnieli również o patronce szkoły - Marii Konopnickiej i złożyli kwiaty pod tablicą pamiątkową.

Wszyscy pierwszoklasiści od koleżanek i kolegów z klasy III otrzymali atrakcyjne upominki. Ostatnim punktem uroczystości był słodki poczęstunek przygotowany przez rodziców. To podniosłe wydarzenie dla najmłodszych uczniów niewątpliwie na długo pozostanie w pamięci społeczności szkolnej.

Edyta Krzynówek

„ENERGETYCZNY TORNISTER”

2 września 2014r. o godzinie 9.00 w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej odbyło się uroczyste wręczenie tornistrów z wyprawką szkolną tegorocznym pierwszoklasistom z całej gminy Zbójna. Z tej okazji do szkoły przybyli uczniowie, rodzice, wychowawcy kl. I oraz dyrektorzy szkół. Fundatorem wyprawek była Polska Grupa Energetyczna Dystrybucja S.A. Oddział Białystok, która po raz pierwszy w powiecie łomżyńskim przeprowadziła akcję „Energetyczny tornister”. Ini-

cjatorem akcji był Wójt Gminy Zbójna p. Zenon Białobrzewski. Na uroczystość wręczenia przybyli członkowie zarządu PGE Białystok.

Pierwszaki w plecakach znalazły zeszyty, piórniki z pełnym wyposażeniem, bidony, pojemniki na śniadanie, farby plakatu i akwarelowe, kredki, mazaki, bloki rysunkowe i techniczne, bibułę, papier wycinankowy, papier kolorowy, klej, nożyczki, plastelinę oraz słodycze.

Łącznie plecaki otrzymało 56 uczniów. Oprócz plecaków sponsorzy przygotowali słodki poczęstunek dla uczniów i ich rodziców. „Mam nadzieję, że taka forma współpracy będzie miała również miejsce w przyszłości – mówił dyrektor SP Zbójna p. Jacek Krzynówek – takie działanie to ogromne wsparcie działań samorządu jak i osób potrzebujących wsparcia z gminy”.

Edyta Krzynówek

AKTYWIZACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Aktywizacja społeczności lokalnej Gminy Zbójna poprzez stworzenie siłowni plenerowej z elementami małej architektury w miejscowości Zbójna.

W ramach projektu zostanie zrealizowane:

1. Budowa altany.
2. Budowa obiektów małej architektury:

- stół do gry w szachy
- ławka parkowa
- zestaw placu zabaw
- kosz na śmieci – 2 szt.
- tablica regulaminu - drewniana
- karuzela tarczowa z siedzeniami
- siłownia zewnętrzna – jeździec konny
- siłownia zewnętrzna – twister/wahadło

- siłownia zewnętrzna – wyciąg/wycisk
- siłownia zewnętrzna – biegacz
- siłownia zewnętrzna – wioślarz

3. Utwardzenie części działki.

4. Monitoring placu.

Całkowita wartość projektu:

84.557,26 zł.

Wnioskowane dofinansowanie:

43. 530 zł (80%).

Wniosek złożony do dofinansowania za pośrednictwem Fundacji „Kraina Mlekiem Płynąca” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, działanie 413 „Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju” dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi.”

Aktywizacja społeczności lokalnej gminy Zbójna poprzez stworzenie

siłowni plenerowej z elementami małej architektury w miejscowości Dobry Las.

W ramach projektu zostanie zrealizowane:

1. Budowa altany z drewna sosnowego.
2. Budowa obiektów małej architektury:

- stół do gry w szachy
- ławka parkowa
- zestaw placu zabaw
- huśtawka drewniana podwójna
- karuzela krzyżowa
- huśtawka ważka
- bujak sprężynowy
- kosze na śmieci
- tablica regulaminu
- karuzela tarczowa z siedzeniami
- stojak na rowery 4 - stanowiskowy
- stojak na rowery 6 - stanowiskowy
- siłownia zewnętrzna – prasa do nóg
- siłownia zewnętrzna – twister/wahadło
- siłownia zewnętrzna – wyciąg/wycisk
- siłownia zewnętrzna – biegacz
- siłownia zewnętrzna – narty biegówki
- siłownia zewnętrzna – wioślarz
- siłownia zewnętrzna – jeździec konny

3. Utwardzenie części działki.

4. Tworzenie rabat z roślinami.

5. Ogrodzenie.

6. Monitoring placu.

Całkowita wartość projektu 124 566,97 zł.

Wnioskowane dofinansowanie: 74

828zł (80%).

Wniosek złożony do dofinansowania za pośrednictwem Fundacji „Kraina

Mlekiem Płynąca” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, działanie 413 „Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju” dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”.

Złożony do dofinansowania.

Iluminacja obiektów zabytkowych na terenie gminy Zbójna.

Iluminacja Kościoła Parafialnego p.w. Św. Wincentego a'Paulo w Zbójnej.

Iluminacja Kościoła Parafialnego p.w. Matki Bożej Różańcowej w Kuziach.

Iluminacja Kościoła Parafialnego p.w. Najświętszego Sakramentu w Dobrym Lesie.

Całkowita wartość projektu:

121.155,00 zł.

Wnioskowane dofinansowanie:

74.800,00 zł (80%).

Wniosek o dofinansowanie złożony za pośrednictwem Fundacji „Kraina Mlekiem Płynąca” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, działanie 413 „Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju” dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”.

Umowa podpisana z Samorządem Województwa Podlaskiego 10 października 2014r.

Nr 00026-6930-UM1030039/14 oczekuje na realizację zadania.

Małgorzata Niewiadomska

KRAINA
Mlekiem Płynąca

DOŻYNKI

Diecezjalne dziękczynienie za plony - dożynki odbyły się w tym roku 14 września w Śniadowie.

Uroczystości przewodniczył Ks. Bp. Janusz Stepanowski – Pasterz Diecezji Łomżyńskiej. Podczas Mszy Św. zostały zaprezentowane poświęcone wszystkie wieńce dożynkowe. Spośród 181 parafii w obrzędach uczestniczyło około 100, w tym wieńce z parafii p.w. Św. Wincentego a'Paulo w Zbójnej oraz z parafii p.w. Najświętszego Sakramentu w Dobrym Lesie – delegacja z Siwik.

I.K.

KRAINA
Młkiem Płynącym

IMPREZA REKREACYJNO SPORTOWA

7 września na stadionie w Zbójnej odbyła się Impreza rekreacyjno sportowa. Pogoda sprzyjała przy rozgrywkach sportowych radni kontra sołtysi. Było sporo emocji, zabawy, humoru i zaangażowania radnych oraz sołtysów poszczególne konkurencje. Na „rozgrzewkę” rozegrali mecz piłki nożnej, gdzie faworytami okazali się radni. Potem mierzyli swoje siły: rzucie jajkiem, rzucie ziemniakiem do kosza, ubijaniu białek trzepaczką, biegu w workach, napełnianiu pojemnika wodą przenoszona na chochli, przyszywaniu guzików, młócce cepami, przeciąganiu liny, ubieraniu i rozbieraniu koszulki na czas, wbijaniu gwoździ. Każdej konkurencji towarzyszyły ogromne emocje i doping widzów. Jednak ich trud się opłacił, ponieważ na koniec rozgrywek wszystkim radnym i sołtysom Wójt Gminy Zbójna wręczył na scenie pamiątkowe medale i puchar.

Tradycyjnie odbył się konkurs na Rekordy Gminy, który cieszy się coraz większą popularnością i różnorodnością. Najwyższą kukurydzę o wysokości 3,62m przyniósł Pan Janusz Olander z Kuzi i zdobył Puchar ufundowany przez Wójta Gminy. Spośród 31 przyniesionych warzyw, owoców i grzybów niektóre tegoroczne ekspozycje kwalifikują się na wpis do księgi:

- dynia Klaudii Parzych z kol. Parzychy o wadze 48kg.
- ogórek Doroty Stankiewicz ze Zbójnej o wadze 1,17 kg.
- marchew Jolanty Kania z Dębik o wadze 0,856kg.
- burak Grażyny Kamińskiej ze Zbójnej o wadze 2,376 kg.

Nagrody w tych kategoriach ufundowało Nadleśnictwo Nowogród.

Ponadto podczas imprezy odbyły się też występy sceniczne kurpiowskich zespołów: ze Zbójnej, Nowogrodu, Turośli i Nowej Rudy. Wystąpiły solistki: Ewa Skowronek, Małgorzata Lemańska i Adrianna Krajewska. Publiczność rozbawił swoimi skeczami kabaret CHYBA. Późnym wieczorem, kiedy było już ciemno, po raz pierwszy w Zbójnej można było zobaczyć widowiskowy Teatr Tańca z Ogniem. Imprezę tradycyjnie zakończyła zabawa z Zespołem Itex.

Impreza rekreacyjno sportowa odbyła się dzięki dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

BIAŁORUŚ

Po raz czternasty odbył się Międzynarodowy Festiwal "Kanał Augustowski w kulturze trzech narodów - Białorusinów, Polaków, Litwinów". Tegoroczny festiwal odbył się 23 sierpnia na Białorusi w rejonie Grodzieńskim przy kanale Augustowskim w okolicy śluz Dąbrówka, natomiast 24 sierpnia po stronie polskiej w Augustowie na scenie amfiteatru nad jeziorem Niecko. Zespół Śpiewaczy oraz Dziecięcy Zespół Folklorystyczny ze Zbójnej wraz z Kapelą koncertował podczas Festiwalu zarówno po stronie białoruskiej jak i polskiej. Dla uczestników Festiwalu specjalnie po raz pierwszy w historii otwarto planowane przejście graniczne Sofijewo - Lipszczany w powiecie augustowskim.

Mariola Wawrzyniak

Część II - Rozród bydła. Dlaczego krowa nie jest cielna, pomimo naszych starań?

Zgodnie z zapowiedzią w drugiej części artykułu zajmiemy się podstawowymi schorzeniami układu rozrodczego, które negatywnie wpływają na skuteczny rozród.

Coraz częściej można się spotkać z przypadkami, kiedy pomimo naszych starań nie udaje się zacielić krowy. Wiele osób z rozrzwiniemieniem wspomina czasy, kiedy „krowy zacielały się same”. Z pewnością organizm „dawnych krów” nie był tak obciążony produkcją mleka, jak to ma miejsce obecnie. Krowy genetycznie mają lepszy potencjał do produkcji mleka, a jeśli produkują więcej, to i potrzebują więcej składników pokarmowych, lepszych warunków bytowych, są też bardziej podatne na wszelkie choroby. Wiedza rolników o krowach jest na coraz wyższym poziomie, coraz więcej rzeczy nie tylko zauważają, ale również rozumieją, starają się zapobiegać, ale również poszukują rozwiązania problemów we współpracy z lekarzem weterynarii oraz żywieniowcem.

Pierwszym, najczęściej ignorowanym powodem jest niezbilansowane żywienie. Spotykam się z opiniami, „ale jak to, ona ma wszystko.” W żywieniu krów, nie chodzi o to żeby było dużo, albo wszystko, ale chodzi o to, żeby dostawały odpowiednio do swojej produkcji i okresu laktacji. Inaczej żywimy krowy w szczycie laktacji, inaczej jałówek, inaczej krowy zasuszone. Jest to najważniejszy czynnik wpływający na długowieczność krów. Krowa, która zaprogramowana jest na produkowanie mleka, w pierwszej kolejności przeznaczy to co zje na produkcję, a to co będzie miała w „zapasie” na funkcje rozrodcze i rozwój płodu. Niedobór energii w dawce pokarmowej będzie sprzyjał rozwojowi ketozy oraz

negatywnie wpłynie na produkcję hormonów odpowiedzialnych za przebieg cyklu rujowego oraz utrzymanie ciąży. Z drugiej strony nadmiar łatwo fermentujących węglowodanów w dawce pokarmowej przyczyni się do kwasicy. Przy zakwaszeniu organizmu dochodzi do zaburzeń w obrębie błony śluzowej macicy i jajników, co może prowadzić do występowania cichych rui, schorzeń jajników oraz resorpcji zarodków.

Błędy żywieniowe w konsekwencji przyczyniają się do schorzeń narządów rozrodczych. Wśród nich najczęstszymi są cysty jajnikowe, afunkcyjność jajników, czy ciało żółte przetrwałe.

Cysty jajnikowe najprościej rzecz ujmując są nienaturalnej wielkości prześrodkowanym pęcherzykiem jajowym, który z różnych powodów nie pęka, nie uwalnia komórki jajowej zdolnej do zapłodnienia, a ponadto zaburza cały cykl rozrodczy, ponieważ wpływa na produkcję hormonów płciowych i zajście w ciążę.

Afunkcyjność jajników polega na zahamowaniu funkcji jajników, co u jałówek uniemożliwia wejście w rozród w odpowiednim wieku, a u krów wznowienie cyklu płciowego po porodzie. Jajniki afunkcyjne są małe, gładkie, nie ma na nich rozwiniętych pęcherzyków, które po osiągnięciu dojrzałości pękają i uwalniają komórkę jajową. Rui zazwyczaj nie ma lub jest ona słabo widoczna, a krycie nie jest skuteczne.

Przetrwałe ciało żółte również dotyczy funkcji jajników. Zaburzenia produkcji hormonów prowadzą do utrzymywania się wysokiego poziomu hormonu ciąży - progesteronu. Prawidłowo, jeśli w wyniku krycia nie doszło do zapłodnienia, to poziom progesteronu spada i od początku wznowia się cykl płciowy. Jeśli

występuje ciało żółte przetrwałe, to można powiedzieć, że organizm blokuje cykl, bo uważa że jest w ciąży. Nie ma rui, wydaje nam się, że krowa jest cielna, a tu niestety czekamy i się nie cieli.

Ponadto częstą przyczyną, wpływającą na skuteczność krycia jest zapalenie macicy. Często występuje po porodzie i ma różny stopień nasilenia, od tego widocznego tylko na USG do tego zauważanego w zewnętrznych narządach rozrodczych w postaci mętnego śluzu czy nawet ropy z krwią. Takie krowy nie zajądą w ciążę, bo chora błona śluzowa macicy uniemożliwia zagnieżdżenie się zarodka i jego rozwój. Bakterie powodujące zapalenie macicy zagrażają zarodkowi, ponadto często stanom zapalnym towarzyszy podwyższenie temperatury ciała, zmiana pH w macicy oraz uszkodzenie śluzówki macicy, co również wręcz uniemożliwia przeżycie zarodka w takich warunkach. Stanom zapalnym macicy sprzyja poporodowe zatrzymanie łożyska. Jest to schorzenie, które również ma podłoże żywieniowe.

Ponadto przyczyną jałowości może być wiele chorób bakteryjnych i wirusowych, których zdiagnozowanie jest możliwe dzięki testom laboratoryjnym.

Skuteczne zdiagnozowanie stanu macicy i jajników możliwe jest dzięki badaniu USG, które może wykonać lekarz weterynarii podczas wizyty w gospodarstwie. Kiedy wiemy co się dzieje, można podjąć odpowiednie leczenie, dzięki któremu krowa będzie nadal przynosić dla właściciela korzyści, a nie będzie skazana na sprzedaż do rzeźni.

mgr inż. zoot.

Monika Olichwier

Gabinet Weterynaryjny w Laskach

"DALECY, ALE BLISCY - ŻYCIE NASZYCH RÓWIEŚNIKÓW W AFRYCE".

12 września 2014r. nasze gimnazjum gościło ks. Zdzisława Prusaczyka - wieloletniego misjonarza pracującego w Rwandzie. Ks. Zdzisław pochodzi z naszej parafii, z miejscowości Wyk. Ks. Zdzisławowi towarzyszyło dwóch gości z Afryki - ks. Benjamin Bahashi i ks. Chrysante Rwsa. Pochodzący z Demokratycznej Republiki Konga ks. Benjamin jest obecnie na drugim roku studiów doktoranckich na UKSW w Łomiankach. Natomiast ks. Chrysante - z Rwandy jest na rocznym kursie językowym, a później też będzie studiował na UKSW. Spotkania uczniów z gośćmi odbywały się w grupach: klasy pierwsze

i drugie z ks. Benjaminem. Klasy trzecie z ks. Chrysante i ks. Zdzisławem, ponieważ ks. Chrysante jest w Polsce krótko i ma jeszcze problemy z posługiwaniem się językiem polskim. Nasi goście opowiadali o życiu rodzinnym w Afryce,

szczególnie podkreślając wartość rodziny i dzieci w rodzinie. Dzieci są "dowodem" Bożego błogosławieństwa. Mówili też o nauce i warunkach edukacji, porównując je z sytuacją w naszym kraju. Zwracali uwagę, że w ich krajach trzeba płacić za możliwość chodzenia do szkoły. Przy tej okazji w sposób szczególny dziękowali naszym uczniom za zaangażowanie w Pallotyńską Adopcję Serca, czyli pomoc tamtejszym dzieciom w zdobywaniu wiedzy. Aktualnie nasze gimnazjum ma pod opieką dwoje uczniów: Rakelle z Kamerunu i Valerego z Wybrzeża Kości Słoniowej.

Janina Kołodziejczyk

„NAKRETKA DLA OLI” - II EDYCJA

Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Zbójnej organizuje po raz drugi akcję pt.: „Nakrętka dla Oli”. Zbieramy nakrętki plastikowe dla Oli Pianki na zakup wózka rehabilitacyjnego, leki, specjalistyczną rehabilitację. Ola urodziła się zakażona wirusem cytomegalii, który spowodował zaburzenia centralnego układu nerwowego. Stwierdzono u niej dziecięce porażenie mózgowie, ma uszkodzony wzrok i słuch, opóźniony rozwój psychoruchowy, choruje na lekooporną padaczkę, której towarzyszą skurcze ciała oraz bezdech. Ola pozostaje pod stałą opie-

ką Kliniki Neurologii i Epileptologii Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie.

Zbieramy nakrętki plastikowe każdego rodzaju i koloru:

- po napojach, sokach, wodach,
- po mleku, kawach, ketchupach, majonezach,
- po środkach chemicznych (żele do prania, płyny do płukania, itp.),
- po kosmetykach (dezodoranty, żele, itp.).

Nakrętki są dostarczane i składowane w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Zbójnej, przy ul. Łom-

żyńskiej 35. W przypadku braku możliwości dostarczenia zebranych nakrętek do szkoły prosimy o kontakt z koordynatorem akcji p. Edytą Krzynówek pod numerem telefonu (86) 214 01 85.

Liczymy na pomoc każdego z Państwa, gdyż pomagamy Oli a przy okazji szanujemy środowisko. Wszystkie zebrane nakrętki oddamy rodzicom dziewczynki, państwu Piankom.

Liczy się ilość - im więcej nakrętek, tym lepiej!

**SZCZYTNY TO CEL
POMAGAĆ INNYM!!!**

Przypominamy, że w Gminnej Bibliotece Publicznej, oraz w filiach bibliotecznych w Dobrym Lesie i w Kuziach można bezpłatnie skorzystać z portalu Megamatma.

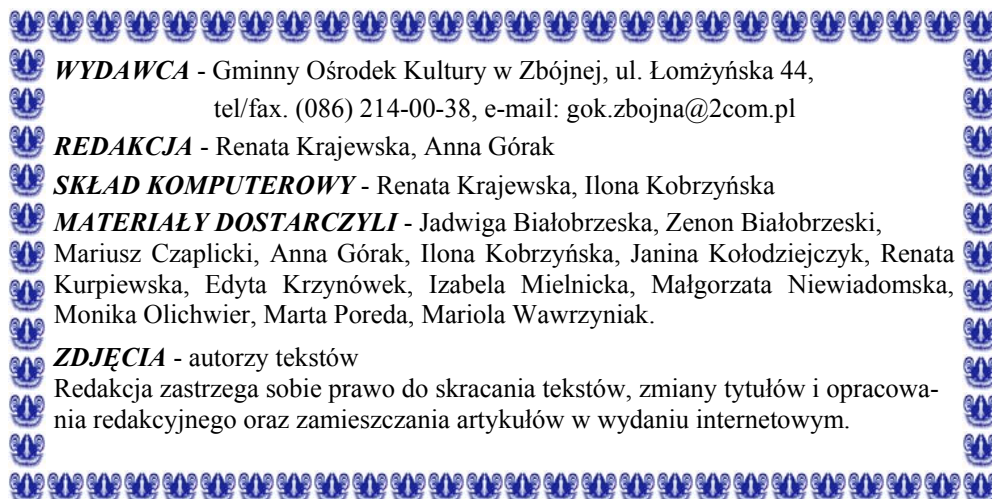
Na jednej stronie portalu www.megamatma.pl zgromadzona jest wiedza z matematyki przydatna na każdym poziomie edukacji. Od szkoły podstawowej (klasy 4-6), przez gimnazjum, szkołę ponadgimnazjalną i studia.

Fundacja
Orange

**Gminna Biblioteka Publiczna w Zbójnej
oraz Filia w Dobrym Lesie i Kuziach
biorą udział w programie Orange dla bibliotek.**

Dzięki Fundacji Orange Internet udostępniany jest bezpłatnie.

WYDAWCA - Gminny Ośrodek Kultury w Zbójnej, ul. Łomżyńska 44,
tel/fax. (086) 214-00-38, e-mail: gok.zbojna@2com.pl

REDAKCJA - Renata Krajewska, Anna Górak

SKŁAD KOMPUTEROWY - Renata Krajewska, Ilona Kobrażyńska

MATERIAŁY DOSTARCZYLI - Jadwiga Białobrzaska, Zenon Białobrzaski,
Mariusz Czaplicki, Anna Górak, Ilona Kobrażyńska, Janina Kołodziejczyk, Renata
Kurpiewska, Edyta Krzynówek, Izabela Mielnicka, Małgorzata Niewiadomska,
Monika Olichwier, Marta Poreda, Mariola Wawrzyniak.

ZDJĘCIA - autorzy tekstów

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania tekstów, zmiany tytułów i opracowania redakcyjnego oraz zamieszczania artykułów w wydaniu internetowym.

**POSTERUNEK POLICJI
W NOWOGRODZIE**
ul. Rynek 7, 18-414 Nowogród
dzielnicowy Gminy Zbójna
ml. asp. Mariusz Czaplicki
tel. (86)4741032,
664 639 777